

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod—za pravico in resnico—od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER COLO., IN SLOVENSKE ZVEZE ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovene Organizations.)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 2

CHICAGO, ILL., TOREK, 5. JANUARJA — TUESDAY, JANUARY 5, 1932

LETNIK (VOL.) XLI

Japonska zasedla Mandžurijo - Zveza podonavskih držav

MESTO ČINČOV, ZAČASNO GLAVNO MESTO MANDŽURIJE, PREŠLO V JAPONSKE ROKE. — LIGA NARODOV BO POSLALA POSEBNO KOMISIJO V MANDŽURIJO. — PRED NOVO CIVILNO VOJNO NA KITAJSKEM.

Sangaj, Kitajska. — Japonska je končno dosegla, za kar se je vztrajno borila, z orožjem in diplomatičnim potom, skozi zadnje tri mesece. Mandžurija, najbogatejša in najbolj važna kitajska provinca, je prešla preteklo soboto popolnoma v njeno oblast. Omenjena dne so japonske čete vkorakale v začasno mandžursko glavno mesto Činčov. Zavezle so mesto brez vsakega boja; Kitajci so ga namreč izpraznili pred prihodom japonske armade. Z zavzetjem tega mesta so postali Japonci gospodarji cele mandžurske province.

Niso se pa Japonci zadovoljili samo s tem, marveč zasedli so tudi mesto Šanhaičwan. To mesto je po svoji legi izredne strategične važnosti. Leži namreč ravno tam, kjer sega do morja veliki kitajski zid, s katerim je obdana cela Kitajska, in je skozi to mesto edini prehod iz Kitajske v Mandžurijo; skozi njega vozi tudi edina železnica, ki veže oba dela. S tem torej nimajo Japonci samo cele Mandžurije v svojih rokah, marveč obvladujejo tudi dohod v njo iz Kitajske.

Druge države, članice Lige narodov, in Zed. države, niso Japonski ob njenem sedanjem pohodu delale nikakih ovir, in se tudi noben državnik ni hotel izkazati, bo li kaj ukrenjevalnega v prihodnje. Pač pa se je sestavila posebna komisija, ki bo začela preiskovati položaj v Mandžuriji; šla pa bo na svoje delo šele meseca februarja.

Od strani Kitajske same se Japonski ni bati nikake nevarnosti. Kitajska je namreč danes tako razdvojena, kakor vedno. Širijo se celo že govornice, da bo izbruhnila nova civilna vojna. Governorji devetih provinc namreč niso zadovoljni z novo vlado, ki je nastopila pred nekaj dnevi, in zahtevajo, da se povrne na vlado zopet prejšnji predsednik Čiang Kai-šek. Ker se nova vlada brzkone ne bo dala kar zlepa vreci, se utegneta obe stranki z orožjem spopasti. Tako se bodo Kitajci zopet med seboj klali, mesto da bi skupno nastopili proti Japonce.

PODJETEN POBALIN

Ann Harbor, Mich. — Tekom ene same ure je neke noči preteklega tedna 17letni Stanley Krok izvršil štiri rope, ki so mu prinesli skupnega plena okrog \$350, a manj kakor 24 ur pozneje je fant tudi že sedel v ječi, kjer bo odsedel od 20 do 40 let. Policija ga je ujela, ko je bil na tem, da izvrši četrti rop; in sodnik je popospešeni obravnavi izrekel obsodbo nad njim.

STISKE SREDNJE EVROPE

Med Čehoslovaško, Avstrijo in Ogrsko se vrše pogajanja za carinsko unijo.

Dunaj, Avstrija. — Državniki centralne Evrope si točasno belijo glave, kaj bi bilo možno ukreniti, da odvrnejo popolno ekonomsko katastrofo, ki točasno visi nad njih državami. Letošnje novo leto je namreč našlo te države v bolj obupnem stanju, kakor leto 1919, takoj po koncu velike vojne. Po dolgih letih so zdaj te države končno uvidele, da jim je nemogoče izhajati, ako bodo obdržale druga proti drugi take odnose, v kakoršnih se nahajajo zdaj; število malih državic, druga poleg druge, in druga proti drugi obdana z neprodinim carinskim in finančnim zidom.

Pred nekaj tedni so se pričela tajna pogajanja, in sicer med Čehoslovaško, Avstrijo in Ogrsko. Po padcu zlatega standarda na Angleskem se je namreč v vsaki posamezni teh držav porodil strah, da bi tudi njihova valuta ne utegnila doživeti poloma. Zabarikadirale so se torej druga proti drugi, in denar vsake države je bil dober samo doma; v sosednji državi ni imel veljave. Na ta način so razmere postale naravnost nevarne in onemogočene vsaka trgovina s tujezemstvom. Državniki so uvideli, da bo po taki poti prišlo do gotovega finančnega poloma in sestali so se za omenjeno tajno konferenco.

Ako bodo ta pogajanja uspešna, bo njihov rezultat nekakšna bivša Avstro-Ogrska, ne v političnem smislu, marveč v ekonomskem. Med omenjenimi tremi državami bi se namreč ustanovila zveza podonavskih držav, med katerimi bi ne obstajale nikake carinske meje. Zadnji teden so se vršila tozadevna pogajanja v Pragi in ta teden se bodo nadaljevala v Budimpešti. Čehoslovaški zunanji minister Beneš je bil vsa leta po vojni odločen nasprotnik take zveze, a se je moral pod pritiskom razmer zdaj podati in se sam udeležuje pogajanj.

MEHIŠKO DUHOVNOSTVO BO VZTRAJALO

Mexico City, Mehika. — Poglavar katoliške cerkve v Mehiki, tukajšnji nadškof P. Diaz, je poslal odprto pismo na vse katoliške duhovnike v Mehiki, v katerem izjavlja, da cerkev ne more priznati zakona, ki ga je sprejel kongres in po katerem se zmanjša število duhovnikov v tukajšnjem mestu na 25. Opomnil je duhovnike, naj kljub temu zakon ostanejo na svojih mestih in naprej opravljajo svojo službo.

RUDARJI ZMRZUJEJO V BARAKAH

Stavkujoče rudarje v Coverdale, Pa., so družbe vrgle iz kompanijskih hiš sredi najhujše zime. Režeži so si morali postaviti šotore, katere vidimo na levi strani slike, da so imeli vsaj malo strehe. Usmilil se jih je nato neki L. G. Altmayer iz Pittsburgha, ki je dal za nje zgraditi zasilne barake, v katerih dobi vsaka družina po dve sobi.

POGREB CH. BARRETTA

Znanega republikanskega vođjo zadel kap.

Chicago, Ill. — V ponedeljek dopoldne so položili k večnemu počitku odličnega republikanskega vođjo Charlesa V. Barretta. Pogreb se je vršil iz cerkve Karmelske Matere božje na Belmont Ave. in mu je prisostvovalo število odličnih članov republikanske stranke. Kakor je bilo zadnjič poročeno, se je moral Mr. Barrett nanemadoma podvreči operaciji na slepiču, ki se je izvršila nad njim v nedeljo po božiču. Operacija je dobro prestal in zdravnik je zagotovil, da je pacient izven nevarnosti. Ne pričakovano pa ga je na Silvestrov večer zadel srčna kap, kateri je podlegel.

Pokojni je bil dobro znan Slovincem v naši naselbini. S svojim vplivom je pomagal vsakomur rad, kjer mu je bilo le mogoče. Tudi naši cerkvi se je večkrat izkazal naklonjenega. Njegova rojstna hiša leži sredi naše naselbine, na 1934 W. 22nd St. — Ohranimo pokojniku blag spomin.

AVTOMOPILSKA KUGA

Chicago, Ill. — Ako bi ob kakih nesreči prišlo naenkrat toliko oseb ob življenje, kakor jih je skupno prišlo pretekle leto v čičaškem okraju vsled avtomobilskih nesreč, bi bil to dogodek, ki bi se ga spominjali dolga leta. Skupaj je bilo namreč vsled navedenega vzroka ubitih 1295 ljudi, kar je največje število v zgodovini tega mesta. In vendar smo se tega tako navadili, da se nit ni zmenimo več za te številke.

TAKO MINE SLAVA SVETA

Chicago, Ill. — Podjetje H. O. Stone & Co. je bilo eno najstarejših podjetij. Obstojalo je 95 let in bilo splošno znano. Pretekli teden pa je bilo njeznanje premoženje prodano na javni dražbi za \$137,500, do čim znašajo dolgovi nad 14 milijonov. Delničarji izgubijo popolnoma vse.

KRIŽEM SVETA APEL NA FRANCOZE

Caltanissetta, Sicilija.

Na dan Novega leta je bila izvršena smrtna obsodba nad dvema kaznjencema, ki sta bila obsojena vsled mora. Eksekucija je bila javna in izvršilo jo je 40 vojakov, ki so bili nalašč za to poslani semkaj iz Rima.

Mexico City, Mehika. — Vlada je odredila, da se ne sme v nobeni cerkvi v tukajšnjem mestu opravljati služba božja na Novega leta dan, ker se duhovščina ni uklonila novi odredbi po skrčenju števila duhovnikov.

Pariz, Francija. — Kakor izkazuje uradne številke, je v petih največjih evropskih državah, namreč Nemčiji, Angliji, Italiji, Španiji in Franciji, skupno okrog deset milijonov brezposelnih. Od teh jih je največ v Nemčiji, namreč nad pet milijonov.

Chicago, Ill. — Depresija se je znatno občutila tekom letošnjega božiča tudi v poštne prometu. Kakor objavlja tukajšnji poštni ravnatelj, je bilo letos za božič poslanih nad tri milijone manj kart kakor preteklo leto.

Keokuk, Penna. — Frank Knight je leta 1892 izdelal sam svoj avto, na katerega je tako ponosen, da se še zdaj vozi z njim. Zdal je kupil svoj 80. licenco nanj. Domneva se, da je to najstarejši avto, ki vozi po ameriških cestah.

"DOBRODOŠLI SUHAČI"

Chicago, Ill. — Sredi preteklega tedna so neke noči presenetili suhači goste in lastnike kabareja "Planet Mars", 188 W. Randolph St. Ena izmed ravnateljskega osebja, Miss Tex Guinan, znana voditeljica skupine plesalk, pa ni bila pri tem nič presenečena; navajena je bila takih prizorov iz suhače brezbrizno pozdravila z "Dobrodošli". Bolj neprijetno pa ji je postalo, ko so ji agenti naznanili, da ne bodo samo glavnega ravnatelja odpeljali v zapor zaradi prodajanja pijavč, marveč, da bodo tudi zaplenili vso hišno opremo, kar so tudi takoj storili.

Minister poziva Francoze, naj trošijo denar.

Pariz, Francija. — Francoski delavski minister Landry je za novo leto izdal na prebivalstvo proglas, v katerem ga piziva, naj opusti svoje tradicionalno varčevanje in naj spravi denar v promet. Vloži naj denar, katerega ne potrebuje, na banke, da ga s tem spravi v cirkulacijo. Povprečen Francoz še namreč dandanes tudi v normalnih gospodarskih razmerah ne verjame bankam, marveč hrani svoj denar doma v nogovih.

FAŠISTOM POŠILJAJO BOMBE

Easton, Pa. — Na tukajšnjem poštne uradu je bilo pretekli teden oddanih sedem zavojev, ki so se zdeli uradnikom sumljivi. Odprli so dva, kar pa je bilo usodopolno za oba uradnika. V zavojih so bile namreč bombe, ki so eksplodirale, ko so zavoji odprli. Dva uradnika sta bila pri tem ubita in trije ranjeni. Zavoji so bili naslovljeni na razne italijanske osebnosti, med drugim na par italijanskih konzulov, in iz tega se sklepa, da je bilo to delo protifašističnih agitatorjev.

ZAKAJ FRANCIJA UVAŽA DELAVSTVO

Pariz, Francija. — Marsikomu je nerazumljivo postopanje Francije, ki uvaža iz tujemstva delavstvo kljub temu, da ima sama že celo armado brezposelnih. Vzrok je v resnici čuden. Francoz je namreč take narave, da ne gre rad iz svojega domačega mesta, in rajši doma brez dela strada, kakor bi se preselil za delom v kako drugo mesto. Tako nastane v enem kraju velika brezposelnost, dočim v drugem primanjkuje delavstva, ki ga morajo nato uvažati iz inozemstva. Drugo je pa to, ker se Francoz ne bo poprijel drugega dela kakor tistega, ki mu ga daje njegova obrt, katero je mogoče podedoval od svojih očetov in praočetov.

Iz Jugoslavije.

STRAHOVITA AVTOBUSNA KATASTROFA: SAVINJSKI VLAK ZA VOZIL V NAPOLNJEN CELJSKI AVTOBUS. — ŽRTVE ALKOHOLA. — SMRTNA KOSA IN DRUGE VESTI.

Strašna nesreča — 12 mrtvih
Celje, 9. dec. — Pri prehodu Savinjske železnice čez Ljubljansko cesto v bližini Leveca je prišlo danes do strahovite nesreče. Mestni avtoBUS Celje — Zalec — Vrnsko je vozil ob pol 11. uri iz Celja po državni cesti. Bila je na nesrečo tisti čas tako gosta megla, da ni bilo mogoče videti prihajajočega vlaka in tudi ne slišati signalov. Šofer je zagledal vlak šele takrat, ko se mu več ni mogel umakniti. V zadnjem trenutku, ko šofer ni videl druge pomoči, je bus z vso silo pognal, da bi prišel čez progo pred vlakom, pa se mu je poskus ponestril.

Stroj je zadel v avtoBUS in ga tik za šoferjevim sedežem popolnoma gladko odrezal in razbil. Strašen je bil učinek. Proga je bila v trenutku polna ljudi, ki jih je strašni sunek vrغل iz avtoBUSA na tla. Na prvi pogled je bilo osem mrtvih in veliko število ranjenih. Nekaj lažje ranjenih so takoj naložili na vlak, ki jih je odpeljal v Celje. Oba reševalna avtomobila celjskega reševalnega društva sta imela dovolj posla, da sta speljala težko ranjene v celjsko bolnico. Na čudo je nekaj potnikov ostalo popolnoma nepoškodovanih in ti so kar peš nadaljevali svojo pot. Vse mesto Celje je pod vtisom strahne nesreče, kakršne Celjani ne poznajo.

Smrtne žrtve nesreče
Imena onih, ki so ostali na licu mesta mrtvi, so sledeča: Ivan Krefl, posestnik v Braslovcah, Filip Posedl in njegova žena iz Zabukove, Ivan Kranjc in njegova žena Ana iz Zalca, Anton Svet iz Brežic, Franciška Pristovšek, Strahovnikova, mizarjeva žena iz Drašnje vasi, Otilija Dobelšek, vdova, stara 32 let, iz Št. Pavla pri Preblodu. V bolnici so od težko ranjenih umrli Ant. Dobnik iz Čepnja pri Vranskem, Marija Zupanc iz Griž, Ivan Kranjc iz Celja in neka neznanca. Skupaj je strahna nesreča zahtevala 12 smrtnih žrtev.

Ranjenci
Težko ranjeni leže v celjski bolnici. Nekaterim se obrača na bolje, zopet drugim se stanje slabša. Šofer France Butar, kateremu je volan zlomil nekaj prsnih kosti, je precej nevarno pobit. Drugi težko ranjeni so: Anton Oblak iz Vrboja pri Zalcu, Andrej Sepec iz Dolge Pušce, Helena Fondri iz Št. Ruperta, Anton Turk iz Št. Petra, Matilda Potočnik in Franc Günterer.

Nesreča še pri pogrebu
Ko so v Celju pokopavali nesrečne žrtve avtoBUSNE nesreče, se je na cesti spodrsnilo župniku in konsistorjalne-

mu svetniku Antonu Veterniku, da je padel in si zlomil desno nogo v kolku. Morali so ga prenesti v bolnico.

Kdo je kriv strahne nesreče?

Kakor poročajo dalje, je to največje nesreče, kar jih ljudstvo v celjski okolici pomni, kriva predvsem železniška uprava ki da nima na tem nevarnem križišču nikakih zaščitnih naprav. Vlaka pa tudi ni mogoče opaziti iz daljave, ker se proga ravno tam zavije. Na tem mestu se je zgodilo že več manjših nesreč, tako velike in strahne pa ljudstvo še ne pomni.

Nesrečni alkohol
Iz Štajerske poročajo o nesrečnih žrtvah, ki grejo vse na račun alkohola. Neizkušena mladina pije in pije, da sama ne ve, kdaj ima dovolj, potem se pa prepriajo in navadno je zadnja beseda nož. Tako je izkravtel komaj 18letni Alojz Vovk, posestnikov sin iz Spodnje Slivnice, katerega je zabolzel z nožem njegov komaj 19letni bratranec. — V Mavretineh pri Ptujju so pijan fantje navalili na 28letnega posestnikovega sina Tomaža Tomažiča in ga s sekirami takoko obdelali, da je bil na mestu mrtev. Žalostna so taka poročila in je dobro, da jih ni veliko.

Pol stoletja cerkovník

Pri farni cerkvi v Radečah izvršuje Anton Levičnik cerkovníško službo že celih 50 let. Pol stoletja je torej vsaki dan prvi na nogah, da z zvonenjem naznani faranom, da je čas vstati. Se vedno je čil in zdrav.

Smrtna kosa

V celjski javni bolnici je umrla 41letna Ana Plazarjeva iz Št. Janja na Dolenjskem. — Na Pragerskem je umrl Ivan Žirart, železničar. — V samotanu v Škofji Loki je umrla Leopoldina Rakusch, rojena Gsund.

Nezgoda

13letni France Simonič iz Gor. Dupleka je vtaknil roko v stroj za rezanje mesa. Stroj mu je pomečkal skoro vse prste.

Poboljšati se morajo

Banska uprava Dravske banovine je nedavno izdala ukaz, s katerim je eiganom zabranjeno vlačiti se po vaseh in selih. Ostati morajo na enem mestu in obdelovati zemljo. — Če bo kaj pomagalo?

Tudi jubilej

Že meseca novembra je praznoval na Blejskem otoku Jože Bijol 25letnico, odkar se je naselil na otoku in prevzel službo cerkovníka.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponekdajkov in dnevo po praznikih.

Established 1891. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izhaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Published By: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta \$2.50, Za četrt leta \$1.50.

Table with subscription rates: For one year \$5.00, For half a year \$2.00, For three months \$1.50.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

POZOR. Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Novoletno premišljevanje

Novo leto! Koliko upanj, koliko želja je združenih s to besedo! Kaj bi bil sploh človek, ko ne bi imel upanja in zaupanja v boljše bodočnost!

Razne mednarodne konference, ki se bodo pričele takoj po Novem letu v Ženevi in po drugih večjih mestih Evrope, bodo gotovo zelo interesantne, ker bodo razna naziranja trila druga ob drugo.

Zvezni senat sedaj niti malo ne misli, da bi odpustil našim nekdanjim alirancem vojne dolgove, ali jih vsaj znižal. Vzrok tega stališča je, da mnogi senatorji svetovnega gospodarskega položaja ne razumejo in še vedno upajo, da bodo bivši naši aliranci svoje dolgove plačali.

Hooverjeva administracija dosedaj ne more pokazati nikakih posebnih uspehov. Nesrečni načrti, in kar se je sklenilo, se ni srečno, ugodno izvedlo. Ni sicer nikaka maleknost, da bi se Združene države odpovedale letnim 250 do 300 mili-

jonom dolarjev. Toda pomisliti je treba, da noben naših dolžnikov ne misli na nadaljnje plačevanje dolgov, in da bodo bolne svetovne gospodarske razmere morda edinele okrevale in se izboljšale, če se črtajo vojni dolgovi.

Ko bi odločno povedala administracija svoje mnenje, bi morda imela kongres za seboj, in bi lahko pri razorožitveni konferenci v Ženevi odločno nastopili za svoje cilje. Njen glavni nasprotnik je Francija, ona hoče svojo hegemonijo namram ostalim državam ohraniti.

Prvi meseci Novega leta nam bodo prinesli marsikako razburjenje in razočaranje na polju politike. Kaj in kakšno bodo uspehi raznih konferenc, je težko reči. Eno pa je gotovo: Svet bo prestal tudi to krizo in bo prišel v doglednem času zopet v drugo.

ODGOVOR NA RAZNO KRITIKO

Chicago, Ill.

V nekem drugem naših listov mi očitajo rojakinja iz Chicago, da sem se v poročilu, ki sem ga pred kratkem spisal o

Resnica je, da je Žužemberk jako lečno in prijazno mesto, njegovi prebivalci pa zelo ljubeznivi in gostoljubni ljudje; sem bil sam tam pred leti.

Res sem tudi zapisal, da je Gorenjska za oko bolj zanimiva kakor Dolenjska. Sem imel priliko prepotovati eno in drugo v študentovskih letih. Nikdar pa nisem napisal, da mi je žal, ker sem rojen na Dolenjskem.

Najhuje pri tem je pa, da imajo formalno pravo na svoji strani. Hoover je, ne da bi govoril o tem z vsemi senatorji, postavil senat pred končano dejstvo. To jezi sedaj senatorje, katere je Hoover prezrl, zato nočejo ničesar slišati o črtanju dolgov.

da mi je rojakinja očitala eno in drugo le v šali, odgovoril sem pa vseeno zato, ker bi se morda našel kdo, ki niti nje-novega dopisa niti mojega ne bi razumel tako, kakor sta bila mišljena.

Sedaj pa še malo odgovora "ki-kiritiku" s kučmo, ki se je v Am. Sl. sprivil na pevce in pevke pri sv. Štefanu in name kot pevovodja. Za Božič sem bil zaposlen tako, da nisem utegnil odgovarjati. Vidim, da je napisal svoji dve kritiki iz najboljšega namena in ga moram pohvaliti, ker se zanima Ljudstvo v okolici ima svojo nedolžno šalo o meščanih, ki jo je pisatelj Jurčić raznesel s svojimi spisi po celi Sloveniji.

Ne bilo bi prav bičati v javnosti naših pevk in pevcev, ker vse drugo prej zaslužijo kakor vsi to pa nikakor ne jemlje časti dotičnemu kraju.

Plemenita ideja se glasi, kako nam je potrebna "Pevska Zveza". Ker sem več ali manj tudi jaz v dotiki s stroko, mi je bilo takoj jasno, da je to jako dober in plemenit namen. Sicer bo, kakor za vsako dobro stvar od tu in tam dovolj pred-sodkov češ, taki so, to in ono hočejo za svojo korist itd. si.

Kljub raznim morebitnim ugovorom se vendar upam trditi, da bi se to dalo izpeljati. Srce mi je zaigralo, ko sem zagledal v dopisu ime Ivana Zormana. Veliko sem se čul o tem našem rojaku in o njegovih glasbenih nadarjenosti in umetnosti in rečem, da upam vanj. Prav gotovo bi imeli pri tej novi organizaciji lepe izgledne, če bi bil on voljan sprejeti organizatorstvo.

Ni slabo kar imamo; da bi le nikoli ne bilo slabše. Če pa nam je vsem na tem, kakor nasemu kritiku in še marsikomu drugemu, da napravimo Adrijako tako, da se od daleč ne bo imela nikjer para v Ameriki ne po številu pevcov ne po kakovosti petja, — vse bi se pri nas dalo storiti, — potem pa nikaar samo ne govorimo, tem več se dela resno lotimo na pravem koncu. Brez dvoma ni noben slovenski list pravo mesto, da se nekaj prerešeta in prenovi, kar zadeva samo rojake, ki žive okrog cerkve sv. Štefana v Chicagi.

Upam, da mi dovolite par nasvetov. — Zberite se v kratkem v kakem centralnem mestu, n. pr. v Chicagi, Ill. Plačajte svojo pot vsaj za enkrat sami iz svojega žepa. Če je pa to za tega ali onega prenaprasto, pripravite se vašemu trgovcu, alj trgovcem za pomoč, nikakor pa ne posameznikom, ker to bi bil gotovo poraz. Priidite z idejo na dan in nikaar ne iščite preveč nasvetov od naselbine, predno ste na licu mesta. Zborujete korajžno in premišljeno in pridite do zaključka, katerega potem predložite zborom in naselbini. Potem se pa pripravite za gorje, konečno bi pa rekel, bo stvar pa le uspeša v vsestransko zadovoljnosti. Poglavitno pri vsem tem pa je to, da so ustanovitelji ljudje, ki so danes in jutri in vedno "da" in ne taki, ki so danes "da", jutri že "ne".

Ivan Račić, ODMEV NA GLAS IZ CHICAGA, Milwaukee, Wis.

Gotovo mora marsikomu ugajati dopis kateri je bil priobčen v Amerikanskem Slovincu dne 25. decembra, ugajati na samo pri nas, ampak širom Amerike. Dopis je izšel izpod peresa pevovodje in organista pri slovenski cerkvi sv. Štefana v Chicagi.

Plemenita ideja se glasi, kako nam je potrebna "Pevska Zveza". Ker sem več ali manj tudi jaz v dotiki s stroko, mi je bilo takoj jasno, da je to jako dober in plemenit namen. Sicer bo, kakor za vsako dobro stvar od tu in tam dovolj pred-sodkov češ, taki so, to in ono hočejo za svojo korist itd. si.

NOVICE Z EVELETHA

Eveleth, Minn. Skoro vsi dopisi v listu poročajo večinoma o današnji brezposelnosti in nesrečni depresiji. Seveda, nam vsi to pritoževanje in jamranje pravične ne pomaga in depresije ni še konec. O delu se pa res ne izplača pisati, ker ga je tako malo na tem božjem svetu. Z žalostjo gledamo v bodočnost in če se ne bo v kratkem obrnilo kaj na bolje bo oni pregovor, ki pravi, da kdor ne dela, naj tudi ne je, kaj kmalu postal resničen. Saj bi za marsikate-rega bilo to že sedaj, če bi napačno, vendar sem prepričan, da bi se nam pridružili. — Med nami tukaj v Ameriki ne bodo mogli več dolgo, če se trohni veliko glazbene in pev-ske umetnosti, s katero bi naš narod potom take organizacije je prišel na dan in se pred dru-gimi neustrašeno pokazal. Čas je in priložnosti si dobimo, da nekaj storimo, za rešitev naše pesmi.

Upam, da mi dovolite par nasvetov. — Zberite se v kratkem v kakem centralnem mestu, n. pr. v Chicagi, Ill. Plačajte svojo pot vsaj za enkrat sami iz svojega žepa. Če je pa to za tega ali onega prenaprasto, pripravite se vašemu trgovcu, alj trgovcem za pomoč, nikakor pa ne posameznikom, ker to bi bil gotovo poraz. Priidite z idejo na dan in nikaar ne iščite preveč nasvetov od naselbine, predno ste na licu mesta. Zborujete korajžno in premišljeno in pridite do zaključka, katerega potem predložite zborom in naselbini. Potem se pa pripravite za gorje, konečno bi pa rekel, bo stvar pa le uspeša v vsestransko zadovoljnosti. Poglavitno pri vsem tem pa je to, da so ustanovitelji ljudje, ki so danes in jutri in vedno "da" in ne taki, ki so danes "da", jutri že "ne". Vse to vam povem iz lastnih skušenj. Kruto sem bil prevaran in poražen že pred več leti, vendar se nisem udal in sedaj sem vesel in zadovoljen, da pridem z enim najboljših zborov te vrste na dan. Če pa kdo želi v moje lase, je zato tudi O. K. saj sem prišel iz take šole.

Gabriela Masel, 12 Auburn Avenue.

JUGOSLOV. CENTRALNA ORGANIZACIJA IN NJENE MOŽNOSTI V CHICAGI

Zadnjih par let se je veliko govorilo in pisalo v javnosti o organiziranju ene centralne organizacije, katere namen bi bil ujediniti čičaške Jugoslavo-vane za izboljšanje javnega življenja in osiguranje našega obstoja.

Konečno se je ideja uresničila in J.C.O. je organizirana v sedmih distriktih Chicage. — Centralni odbor, izbran po delegatih distriktov, kateremu načeluje Slovenec Dr. Frank Paulich, neumorno deluje, da čimprej organizira vse čičaške Jugoslavo-vane.

Vsaka ustanova ima kritičarje, brez njih bi življenje bilo prepusto. Stvarna kritika je dobro došla. Glavno vprašanje je, če je nam priselnikom taka organizacija res potrebna. Jaz smatram, da je J.C.O. (Dalje na 3. strani)

TARZAN IN NJEGOVE ZVERI

(37)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Tarzan se je odločil, da bo sam nadaljeval potovanje. Naročil je Mugambiju, naj ga z zverinami počaka, dokler se ne povrne. Po več dneh potovanja je našel na nekoga divjaka, ki se je ravno pripravljaj, da začne sulico v nekoga belega, ranjenega moža. Tarzan je bil siguren, da je ta belec eden članov Rokofove tople in tiseče misli mi je v tem trenutku šinilo v glavo. Ne bo ga imel črne; on sam se bo maščeval nad njim.

Še enkrat je pogledal patančneje na tleh ležečega belega moža. Spoznal ga je; ta mož je v resnici bil na ladji Kincaid. Vendar med napadci v vasi ni bil med Rokoffovimi možmi. Samo na en način se je mogla razlagati njegova odsotnost. On je bil tisti, ki mu je Rokofi zapu-pal žensko in otroka, da je mogel z njimi oditi naprej; saj je bila njegova žena tudi na Kincaid. Maščevanje. Hitro kakor blisk je Tarzan naskočil divjaka.

Z enim mahom mu je izbil sulico, ki jo je imel divjak naravnano proti belemu možu. A črnec, lto je zagledal novega sovražnika, je takoj v istem trenutku posegel za pas po nož, in ranjenec, ki je ležal v travi, je imel priliko pristopovovati najkrutojšemu dvoboju, kar se jib je še kdaj vršilo. Hipoma pa se švedu od začudenja oč široko odpro. Spoznal je namreč tega belega moža, ki se je spustil v ta ljuti dvo boj s črnim divjakom.

Ta nepolnagi orjak ni vendar nihče drugi kakor angleški plemenitaš, ki je bil kot ujetnik zaprt na ladji Kincaid... Dvo boj se je končal. Spretnost Tarzana in njegova silovita moč je premagala črnca. Tarzan je bil prišljen, da je umoril svojega nasprotnika, ki se mu ni hotel udati. Skočil je raz mrtvega nasprotnika pokoncu, mu stolpil z eno nogo na zlomljeni vrat in izpustil v goščo svoj zmagovalni optičji kriki.

VAŽNO

za naročnike

"AMERIKANSKEGA SLOVENCEN"!

Naročniki, katerim naročnina poteče so prošeni, da jo po možnosti obnovijo. Oni, naročniki, ki so prizadeti vsled slabih razmer, pa želijo prejemanj list naprej, naj gotovo obvestijo o tem upravo lista ali naše zastopnike, da se jih za naročnino počaka in da se jim lista ne ustavi. Oni, ki pa morejo naj poravnajo naročnino točno, kajli izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Naročnike prosimo, da bi to blagovolili upoštevati.

UPRAVA "AM. SLOVENCEN".

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 3 Nedelja — Ime Jezus, Genovefa.
4 Ponedeljek — Robert, Angela.
5 Torek — Telesfor, Emilijana.
6 Sreda — Sveti Trije Kralji.
7 Četrtek — Lucijan, Valentin.
8 Petek — Severin, Teofil.
9 Sobota — Julijan in Bazilisa.

Rev. K. Zakrajšek:

NEDELJA PO RAZGLAŠENJU GOSPODOVEM

Za praznik sv. Treh Kraljev se spominjamo znamenitega dogodka iz življenja našega Odrešenika.

1. Po rojstvu Zveličarjem je odšla družinica v Jeruzalem v tempel, kjer je presv. mati darovala svoje božje dete Bogu Očetu. Caharejeva družina jo je gotovo ljubezno sprejela. Odtod se je vrnila v Nazaret. Toda samo za kratek čas. Kmalu se je vrnila nazaj v Betlehem, kjer se je mislil sv. Jožef za stalno naseliti. In tu se je zgodilo, da so prišli trije modri iz jutrovnih dežel s svojimi darovi in molili novorojenega kralja.

2. Tudi niso bili ti trije možje kakor pravi kralji v našem pomenu. Sv. pismo govori samo o modrih možeh. Ti možje so vedeli iz ustnega izročila, o katerem je vedel cel svet, da bo prišel Odrešenik sveta, ki bo svet odrešil in da se bo ob njegovem rojstvu prikazalo na nebu posebno znamenje. Ti možje so zato željno opazovali nebo, kedaj se bo to znamenje prikazalo. In res so neko noč opazili na nebu čudno zvezdo. Bolj pa, ko so jo opazovali, bolj so videli, da to ne more biti prava zvezda. Po božjem navdihu in po natančnejšem opazovanju so spoznali v tej čudni svetlobi napovedano znamenje rojstva kralja Judov. Takoj so se dvignili in odpovali iskat tega kralja. Pa, glej čudo! Ta luč na nebu se je premaknila in začela iti naprej pred njimi. Vsi veselji so ji sledili. Pripeljala jih je, kakor vemo, najprej v Jeruzalem in od tod v Betlehem.

3. Trije modri so prišli v Betlehem šele nekako dve leti po rojstvu Jezusovem, kar so povedali kralju Herodu. Zato je pa Herod ukazal v Betlehemu pomoriti vse dečke, ki so bili dve ali manj let stari, ker vse izvemo iz evangelijskih besedi na praznik sam.

Toda kralj Herod se je hudo zmotil. Pomoril je res več sto nedolžnih otrok, Gospoda samega pa ni zadel. Sv. Jožef, opomnjen v sanjah, je tisto noč pred prihodom morilcev, zbežal z njim v Egipt.

Tudi danes sveti zvezda Kristusove vere visoko nad celim človeštvom in vabi vsa srca h Kristusu kralju sveta, edinega zveličarju človeštva. Bo svet sledil tej zvezdi, kakor so trije modri? Samo v njegov prid bi bilo. Posebno v temi sedanjih velikih zmed na svetu sveti ta zvezda jasneje kakor kedaj preje, ko človek lahko vidi, da sam iz sebe ne more nič, da si sam nakopava samo vedno večje gorje. H Kristusu nazaj, pa bodo urejena vsa vprašanja, ki razburjajo svet.

Toda ne! Tudi danes vstajajo po vsem svetu vedno novi Herodi proti temu novorojenemu kralju. More nedolžne ljudi, prelivajo kri zvestih njegovih služabnikov, da bi zadeli tudi njega. Toda ga bodo zadeli? Nikdar! Naj pomore vse duhovnike, naj podero vse njegove cerkve, naj prelijejo potoke krvi, Kristusa Boga ne bodo zadeli tako ne, kakor ga tudi Herod ni mogel.

Mi vsi pa, ki verujemo v Kristusa, pojdemo za to svetlo zvezdo Jezusove vere k njemu in mu darujemo vse svoje življenje in svoje mišljenje, in, ko bo Kristus zagospodoval zopet v naših srcih, pa bomo srečni.

IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Strážna usoda idrijskih rudarjev

Iz Idrije poročajo: Pri nas je iz dneva v dan hujše. Strážna hovišča nacionalni in gospodarski pritisk 40 milijonskega naroda z vsemi njegovimi inkvizitorskimi metodami, se do skrajnosti stopnjuje iz dneva v dan. Kljub vsem grozotam, mučenju in strašenju še vedno vztraja idrijski rudar na svoji zemlji. Julijske redukcije so bile velik udarec za rudarje, sedaj se obetajo rudarjem drugi "plaženi" časi, ko se bo z zimskih mesecih delalo samo po 14 dni na mesec. Kako bo to šlo in kako se bo izhajalo, še nihče ne ve. Trda je bila želja sedaj, ko se je vendar že nekaj delalo, a smo z zaslužkom komaj še živitarili. Kjer morejo, rudarjem kaj pritrčajo. Tako so nedavno utrkali po 2 liri za tablico fašistične tombole, ki bi imela biti v Gorici. Pri zadnji "denarski" so zopet utrkali 1 liro za praznik grozdja, ki se je praznoval s fašističnim pompom. Tako delajo fašisti.

Sedaj, ko so iz vseh javnih in malone skoro tudi iz privatnih prostorov pregnali vsako

slovensko besedo, so se spravili še na edino zavetišče naše slovenske besede in pesmi, to je na cerkveni kor. Ne prenešajo več slovenskega petja v cerkvi, čeprav je na visoki imeniški višini in zmernim italijanom ugaja, zato pa ti raje hodijo k slovenskim kakor k italijanskim mašam in pobožnostim. Vodilnim glavam to ne gre v glavo in so sklenili razbiti pevski zbor. Po stari tradiciji plačuje organista rudnik in sedaj je rudniško ravnateljstvo ustavilo plačo slovenskemu organistu, da bi tako nastavilo Italijana, ki bi utovedel italijansko petje v cerkvi. Verniki pa kljub pomankanju nabirajo darove, da plačajo svojega slovenskega organista, samo da se bo še slovensko pelo. Brezposelnost je v Idriji velika kljub temu, da je dela veliko, ko se zida velik samostan in ogromna zgradba vojašnice. Delajo seveda samo Italijani iz kraljevine, domačinom ne privoščijo zasluzka. Nadalje delajo velik kanal in novo električno centralo. Slovenci domačini morajo bežati od doma in se potikati in umirati po laških

mestih, tuje pa objestno gospodari po naših domovih. — Taka je naša usoda v letu Gospodovem 1931. Kakšna bo za naprej, ne vemo. Hujše menda ne more več biti.

Slovo goriškega ljudstva od svojega nadpastirja

3. decembra je bilo. Vsa goriška ravan se je odela v nekam resno slavnostno razpoloženje. Svetlo sonce je razlilo svoje jasne žarke na vse griče in doline, bregove in ravnine. Zalovala je narava in je vendar pošiljala svoje slavošpeve v nebeske višine; njen orlovski sin nadškof Sedej je gledal iz nebeskih višav na svojo ljubljeno Goriško.

Kakor je že bilo omenjeno, je goriški nadškof Dr. Frančišek Sedej izdihnil svojo veliko dušo dne 29. nov. ob 4. uri popoldne z besedami starčka Simeona na ustih: "Zdaj odpuščaš Gospod svojega služabnika po svoji hiesidi v miru." — V škofovemu ornatu je ležalo njegovo truplo na mrtvaškem odru v škofijki kapeli do 3. dec. V nepretrganih vrstah so hodili verniki goriške nadškofije z otroško vdanostjo in ginjenostjo kropit svoje-ga rajnega nadpastirja. Nad 8000 vernikov ga je počastilo in molilo ob njegovem truplu.

K pogrebu, ki se je dne 3. dec. pomikal iz stolnice preko Solkana na Sv. Goro, h Kraljici Pomočnici, kamor je se v svoji boleznii tako rad zahajal, ga je spremljalo 250 do 300 duhovnikov iz škofij Reka, Poreč, Trst, Gorica, Videm in Ljubljana, in nepregledna množica vernikov.

Vsa Gorica je začutila veličino tega dneva, vsa Primorska brez razlike narodnosti je vedela, da jo je zapustil mož, duhovnik, škof, nadpastir, ki daleko prekaša navadne zemljane.

Malo pred svojo smrtjo je nadškof Sedej na dan godu svojega patrona sv. Frančiška Borgia, dne 10. oktobra, izrekel preproste, toda tako presretnje besede, katere je greteljal bral po pogrebu v svetišču Matere božje na Sv. Gori zbranim vernikom:

"Ker že čutim, da ne bo dolgo, ko me moj Stvarnik in Sodnik pokliče iz tega sveta, se hočem kot duhovni oče poslovi od svojih dragih vernikov. Svojo grešno dušo priporočim neskončnemu usmiljenju božjemu, proseč odpuščanja vsakega, ki sem ga razžalil, in zahvaljujoč vse svoje prečastite gg. duhovnike in ljubljene vernike za vso meni, nevrednemu, izkazano zvestobo, vdanost in ljubezen, katero naj nadaljujejo tudi mojemu nasledniku. Moje telo naj se položi v svetišče Matere božje na Sveti Gori pri Gorici; na nagrobni plošči naj se vdolbe napis:

DRUŠTVO SV. VIDA šte. 25, K. S. K. J. CLEVELAND, O. Leto 1931.

Prisednik, Anton Skull, 1099 E. 1st St. Podpredsednik, Anton Strniša. Tajuik, Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St. Zapisnikar, Frank Sodnikar Sr. Blagajnik, Ignac Stepic. Nadorniki: Leo Kushlan, Jos. Germ. Anton Korosec. Zastavonoša, Anton Frankovic. Banero, Frank Drerar. Vratar, Jacob Korečan. Duhovni vodja, B. J. Ponikvar. Zdravniki, Dr. J. M. Seliskar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Ferme in Dr. A. J. Perko.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu in Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne. V društvu se sprejmejo člani(ice) od 16. do 55. leta. Zavarujete se lahko az 20-letno zavarovalnino ali pa za do smirno zavarovalnino in sicer za \$250, \$500, \$1000, \$1500 in \$2000 posmrtnine. V društvu se sprejmejo tudi otroci od 1 dneva do 16. leta. Za bolniško podporo pa \$7.00 in \$14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju boleznii, bolnik naj se naznani pri tajuiku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

Hic iacet piam precem petens Archiepiscopus Goritiensis Francisus Borgia Sedej. (Tu počiva, proseč pobožne molitve, nadškof goriški, Frančišek Borgia Sedej.)

Moja duša pa do po neskončnem usmiljenju božjem molila za Vas, da se enkrat snidemo pri nebeskem Očetu, kateremu bodi slava in čast na vekomaj. Amen."

V cerkvi je vse onemelo. — Vse je vedelo, da nas je zapustil škof "brez graje, trezen, razumen, dostojen, gostoljuben, sposoben za poučevanje, krotak, neprepirljiv, nelakomen", kakor ga slika sv. Pavel.

Na Sv. Gori počiva sedaj truplo velikega slovenskega nadpastirja poleg svojega prednika, kardinala Missije, in čaka vstajenja ob vzhodu prestola nebeske Kraljice, ki si je sama izbrala ta prostor, da bo s tega kraja delila milostni tem, ki jo bodo prosili. — Njegova velika slovska duša pa prosi pred prestolom Najvišjega v nebesih, naj se ozre na svoje preganjano ljudstvo na Goriškem, Krasu in Istri in naj mu skrajša dneve gorja, preganjanja in trpljenja.

Nova žitev fašističnega terorja

Zadnjič je že bilo poročano o komenskem dekanu Bogomilu Nemcu, da je obolen in da je njegove boleznii kriv fašistični teror. Ker je svaril pred plesom, ki so ga fašisti priredili ravno na praznik, so mu fašisti toliko zamerili, da so ga takoj, ko je prišla na goriškem nadškofijsem sedežu izprememba, zatožili, in moral je v Gorico na kvesturo, kjer so ga kot nevarnega zločinca v treh pozah fotografirali in vzeli prstne odtiske od vseh petero prstov. Napisali so nato nekak lažnjiv protokol, katerega ni hotel podpisati. Že prej je bil rahlega zdravja in vsled prestanih šikan se mu je še poslabšalo, da je začel bruhati kri. Spravili so ga v sanatorij usmiljenih bratov v Gorico, kjer je 22. nov. umrl. Pogreb je bil v Komnu. Pogreb je vodil goriški kanonik, nekdanji komenski dekan Valentinčič. Udeležba pri pogrebu je bila čez 2000 ljudi. Ni zapustil premoženja, zapustil je pa zlat list v kroniki slovenske duhovščine, oškropjen s krvjo, katere vpije h Gospodu nebes in zemlje.

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

Leto 1900 so se Slovenci v Trstu prebudili in si postavili slovenski dom Balkan, kras celemu Trstu. Organizirali so Bolniško družbo in pozneje Delavsko organizacijo, s katero so dosegli izvolitev državnega poslanca dr. Ribarja, in mestne svetovalec. Ti so ne umorno delovali, da so Slovenci dobili priznanje na sodnih, šolah, v mestni hiši itd. Končno je delavska organizacija dosegla celo, da so Slovenci delali v novi prosti lukovski drugi dan ob otvoritvi luke pri Sv. Andreju 1. 1910. Do tedaj so bili Slovenci uposljeni le v slučaju, če delodajalci niso dobili svojih italijan-

skih pristašev. Delavska organizacija je imela svoj urad, v katerem je bila knjigarna s prostori za čitanje, predavanja in posvetovanja. Tu v Ameriki nam seveda ni potrebno toliko kot pa v Trstu, ker tu imamo vsaj prostori in tisk. Kljub temu nam je potrebna centralna organizacija, ki naj vzdržuje svoj urad, čitalnico in delavsko posredovalnico, zelo potrebno posebno v tem kritičnem času. Je tudi potrebno, da se združimo radi priznanja v ameri-

DRUŠTVO SV. JERONIMA ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta, v mladinski oddelka od rojstva do 16. leta. Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru. Za nadaljnja pojasnila se obrnite na spodaj podpisani društveni odbor: MIKE TOMŠIČ, predsednik, STANLEY SOBERL, tajnik, ANTON TOMŠIČ, blagajnik.

NAROČITE naš letošnji stenski koledar ZA LETO 1932 SVOJIM DOMAČIM V STARI KRAJ! Posamezen komad stane samo 15 centov S POŠTINO

Ker smo jih letos izdali le omejeno število je važno, da po koledarje pišete takoj, oz. jih naročite, dokler so na roki. Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Vesti transatlantske službe (TRANSATLANTIC SHIPPING NEWS)

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

lahko pomaga siehernemu Jugoslovanu ekonomično. Z njo se da marsikaj pridobiti, kar nam je bilo nemogoče v preteklosti. Nje delokrog je velik in sodelovanje vseh Jugoslovanov je potrebno.

Znano mi je, kako so bili Slovenci zatirani v bivšem avstrijskem Trstu leta nazaj. Kako je tista mišvedna buržoaza (vsaj za Slovence) avstrijska vlada nas izkoriščala s tem, da nam ni dala potrebnih šol, postavila naš narod na fronto v vseh slučajih vojne, da nam čimpreje uniči, nadalje iztirjavala visoke davke, brez da bi nam pomagala do napredka.

Slovenci so si morali graditi svoje šole in tudi vzdrževati dotične potom Ciril Metodove družbe. Le ta družba je vzgojevala našo mladino po otroških vrteih in ljudskih šolah med tem ko je vlada finančno podpirala italijanske ustanove kot n. pr. "Lega Nazionale"

ki je po sili poitalijančevala tam rojene Slovence. Avstrijska vlada je Italijanom postavila visoko šolo, medtem ko je nam Slovcem dala za celi Trst enega skromno plačanega učitelja za ljudsko šolo.

To se je godilo pred svetovno vojno začasa trozveze med Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Zadnja je ob začetku vojne hvaležno poplačala za dobrohotno informativno uslugo Avstriji s tem, da je postala nevtralna in ob priložnosti tej zvezi napovedala vojno, da s tem čimpreje pride do zaželjene jadranske obali z Gorico vred, kar se je tudi pozneje zgodilo.

Leto 1900 so se Slovenci v Trstu prebudili in si postavili slovenski dom Balkan, kras celemu Trstu. Organizirali so Bolniško družbo in pozneje Delavsko organizacijo, s katero so dosegli izvolitev državnega poslanca dr. Ribarja, in mestne svetovalec. Ti so ne umorno delovali, da so Slovenci dobili priznanje na sodnih, šolah, v mestni hiši itd. Končno je delavska organizacija dosegla celo, da so Slovenci delali v novi prosti lukovski drugi dan ob otvoritvi luke pri Sv. Andreju 1. 1910. Do tedaj so bili Slovenci uposljeni le v slučaju, če delodajalci niso dobili svojih italijan-

ODHOD PARNIKOV IZ NEW YORKA:

- 14. jan.—New York—na Cherbourg in Hamburg.
15. jan.—Paris—na Plymouth in Havre.
15. jan.—Berengaria—na Cherbourg in Southampton.
15. jan.—Europa—na Cherbourg in Bremen.
21. jan.—Albert Ballin—na Cherbourg in Hamburg.
22. jan.—Bremen—na Cherbourg in Southampton.
29. jan.—Majestic—na Cherbourg in Southampton.
30. jan.—Ile de France—na Plymouth in Havre.
3. feb.—Europa—na Cherbourg in Bremen.
4. feb.—Hamburg—na Cherbourg in Hamburg.
6. feb.—La Fayette—na Plymouth in Havre.
10. feb.—Bremen—na Cherbourg in Bremen.
11. feb.—Deutschland—na Cherbourg in Hamburg.
15. feb.—Berengaria—na Cherbourg in Southampton.
17. feb.—Ile de France—na Plymouth in Havre.
18. feb.—New York—na Cherbourg in Hamburg.
19. feb.—Saturnia—na Neapelj in Trst.
19. feb.—Europa—na Cherbourg in Bremen.
19. feb.—Majestic—na Cherbourg in Southampton.
25. feb.—Albert Ballin—na Cherbourg in Hamburg.
26. feb.—Mauretania—na Cherbourg in Southampton.
26. feb.—Bremen—na Cherbourg in Bremen.
27. feb.—Olympic—na Cherbourg in Southampton.
3. mar.—Hamburg—na Cherbourg in Hamburg.
4. mar.—Ile de France—na Plymouth in Havre.
4. mar.—Berengaria—na Cherbourg in Southampton.
8. mar.—Europa—na Cherbourg in Bremen.
10. mar.—Deutschland—na Cherbourg in Hamburg.
11. mar.—Majestic—na Cherbourg in Southampton.
15. mar.—La Fayette—na Plymouth in Havre.
17. mar.—New York—na Cherbourg in Hamburg.
18. mar.—Olympic—na Cherbourg in Southampton.
22. mar.—Ile de France—na Plymouth in Havre.
16. mar.—Bremen—na Cherbourg in Bremen.

Kadar bomo Jugoslovani reprezentirani potomočne organizacije, nam bo lažje priti do javnih služb bodisi mestnih, okrajnih ali državnih.

Jugoslovani, združimo se v eno močno centralno organizacijo, da si pomoremo do boljšega gospodarskega stališča. Za informacije se obrnite na distriktno tajniko, katerih je sedem v Chicagi. Ti vam bodo rado volje podali vsa potrebna pojasnila o pravilih, članarini itd. Frank Vidmar.

Naznanilo in zahvala.

Z žalostnim srcem naznanjamo sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da nam je kruta smrt ugrabila našo ljubljeno hčerko, oziroma sestro,

Mary Režek

Pokojna je bila rojena v Chicagi 20. sept. 1914. Po večletni srčni bolezni je dne 7. decembra 1931 mirno v Gospodu zaspala, prevedena s sv. zakramenti.

V prvi vrsti izrekamo najlepšo zahvalo naši čč. duhovščini fare sv. Stefana za opravljene cerkvene obrede in za njih trud, ko so jo hodili obiskovat med nieno boleznijo in ji delili sv. zakramente. Dalje lepa hvala Mrs. J. Cienblinski, ki je pelja pri pogrebu, kakor tudi Mr. Račiču. Zahvaljujemo se tudi društvu "Zve zda", št. 170, JSKJ, katerega članica je bila pokojna, za tako lepo udeležbo pri pogrebu, kakor tudi Marijnii družbi, h kateri je tudi pokojna spadala, da je prekrbela nosilke kreste. Nosilke so bile: Antoinette Mladich, Mary Pintar, Stephanie Lončar, Frances Schiffer, Johana Baskovec in Elizabeth Kerzich.

Priročno hvalo izrekamo vsem, ki so darovali za sv. maše in za vence. Za maše so darovali sledeči: Mrs. Julia Bahovec, Mrs. Caroline Barbec, Miss Johanna Mladich, Mrs. L. Winter, Mrs. Christina Žagar, Mrs. Ljncu Pichman, Mrs. Mary Leben, Mrs. Rose Pichman, Miss Frances Kure, Miss Jennie Gaber, Marijina družba, Mrs. Mary Grlica, družina Pintar, družina Leo Mladich, družina Kovacic. Nosilke Marijine družbe so darovale za reapiem mašo.

Vence so darovali sledeči: Družina Pintar, družina Lončar, družina Laurich, druž. Flinko, Mr. in Mrs. Štajer, Ciril in Anica Pichman, Cottlieb Girls, Miss Jennie Gaber, Mr. in Mrs. Borštnik iz Waukegana, Mr. in Mrs. Zorc iz Waukegana, Mr. in Mrs. Jos. Root iz Waukegana, Mr. in Mrs. Kutler iz Waukegana, družina Grohar iz Waukegana, Mr. in Mrs. Wencel, Mrs. Mary Root, Mr. in Mrs. Logar, Mr. in Mrs. Ignac Smith (grstna botra), društvo "Zvezda", št. 170, JSKJ, Chicago Mail Order Co. Prav posebno zahvalo pa izrekamo članom družine Pintar, ki so nam stali na strani v bolezni pokojne, posebno pa še Mrs. Pintar, (birmanska botra), ki jo je velikokrat obiskovala v njeni bolezni. Prav lepa hvala vsem tistim, ki ste prihitieli iz Waukegana, nsmreč Mr. in Mrs. Borštnik, Mrs. Kutler ter Mr. in Mrs. Grohar; onako tudi tistim, ki so prišli iz Whiting, Ind., namreč Mrs. Albina Benedict ter Mr. in Mrs. Verbec. Hvala tudi pogrebniku, Mr. Louis Zefranu, ki je tako sprotino in lepo poskrbel za pogreb pokojne; prinočarjamo ga vsem v enakih slučajih.

Končno naša zahvala vsem, ki ste pokojno prihajali obiskovat v njeni bolezni, ali pa, ki ste priliš molili ob njeni rakvi ter jo spremljali na zadnji poti na pokopališče. Vsem, ki ste kaj storili za njo ali drugi način. Bog stokrat povrni.

Pokojno priporočamo v molitev in blag spomin. 1. Kruta smrt, čemu odvzela si nam hčerko ljubljeno? V večnost tja si preselila sestrico nam preljubo. 2. Težka bila je ločitev, težko bilo je slovo; dan pogreba nam še vedno solze ali v oko. 3. Le ena misel nas tolaži, da z očetom skup sta zdaj, ker tud' on nas je zapustil, trinajst je že let nazaj. 4. V miru sladkemu počivajta, rcena sta vseh nadlog. Prošita za nas v nebesih, da bi združil vse nas Bog.

Želujoči ostali: ANNA BORŠTNIK, mati; FRANK BORŠTNIK, očem; ANNA in JOHN, sestra in brat; ELSIE BORŠTNIK polsestra. Chicago, Ill., v decembru 1931.

WALTER SCOTT
IVANHOE
— ZGODOVINSKI ROMAN —
Prevedel Vladimir Levstik

"Nu," je odgovorila Rebeca, "prosim te samo tega: verjemi v bodoče, da more tudi Žid storiti kristjanu uslugo, ne da bi hlepel po kaki nagradi razen po blagoslovu velikega Očeta, ki je ustvaril i Žide i pogane."

"Greh bi bilo dvomit i tem, dekle," je odvrnil Ivanhoe; "brez nadaljnjih pomislekov in brez vpraševanja se hočem zanesti na tvojo spretnost; trdno verujem v tvojo pomoč, da si čez teden dni spet nadenem oklep. In zdaj, zala ranocelnica, daj, da te vprašam, kakšne so zunanje novice. Ali veš kaj o plemenitem Sasu Cedricu in njegovi družini — pa o ljubki lady —?" Premolknil je, kakor da mu Rowenino ime v tej židovski hiši ne gre z jezika. "O tisti, mslim, ki je bila izbrana za kraljico turnirja?"

"Izbrana po vas, gospod vitez," je dejala Rebeca; "in to izbero so občudovali enako kakor vašo hrabrost."

Vzlic silni izgubi krvi mu je preletela obrabraz rdečica; začutil je, da je, z nespertno malomarnostjo svojih besed izdal globoko nagnjenje do Rowene, nikar pa da bi ga prikril.

"Ona mi ni bila toliko na umu kakor princ John," je dejal; "in tudi o svojem vernem opodu bi rad kaj zvedel. Kako da ga ni pri meni?"

"Dajte, da se poslužim svoje zdravniške oblasti," je odvrnila Rebeca, "in vam priporočam molčanje in počitek brez razburljivih misli; kar pa želite zvedeti, vam rada povem. Princ John je nenadoma prekinil turnir in jadno odrinil z vsem plemstvom, viteštvom in svečeništvom svoje stranke proti Yorku, poprej pa je še pobral denar, kolikor ga je pač magel izlepiti in izgrda dobiti v tem kraju. Pravijo, da si hoče prisvojiti bratovo krono."

"Naj ne misli, da ne bo nihče udaril v njegovo obrambo," je rekel Ivanhoe in se vzpel na ležišču, "dokler je med angleškimi podaniki le ena zvesta duša! Z najboljšimi izmed njih se hočem boriti za Rikardovo pravico — da, sam proti dvema pojdem zanj v pravični boj!"

"Ako se hočete boriti," ga je ustavila Rebeca in rahlo položila roko na njegovo ramo, "tedaj je treba, da zdaj poslušate moja navodila in ostanete mirni."

"Prav, dekle," je dejal Ivanhoe; "jako mi-ren, kakor le morem biti v teh nepokojnih časih. — In kaj veš o Cedricu in njegovi družini?"

"Ni še dolgo, kar je bil njegov dvornik pri nas," je rekla Židinja; "ves zasopel je prihitel k očetu po neke denarje za volno Cedricovih ovac. Od njega sem zvedela, da sta Cedric in Athelstane Coningsburški zelo ozlovoljena zapustila princv grad in da se pravkar odpravljata proti domu."

"Ali je bila tudi kaka dama z njima na gostiji?" je vprašal Wilfred.

"Lady Rowena," je dejala Rebeca, odgovarjaje mu bolj točno, nego je on zadal vprašanje. — "lady Rowena ni šla k princu na veselico; po dvornikovih besedah mora biti zdaj s svojim varuhom Cedricom na povratku v Rotherwood. Kar se tiče vašega zvestega opreda Gurtha —"

"Kaj," je vzkliknil vitez, "po imenu ga poznaš. A kako ga ne bi," je dodal takoj, "saj je šele snoči prejel iz tvoje roke sto cekinov; uveren sem, da si mu jih dala zgolj iz srca veliku dušja."

"Ne govorite o tem," je dejala Rebeca in vsa zardela; "zdaj vidim, kako lahko izda jezik

stvari, ki bi jih hotelo srce utajiti."

"A tisto zlato moram vrniti vašemu očetu," je rekel Ivanhoe z resnobnim glasom; "čast mi veli tako."

"Stori, kakor ti drago, ko mine teden dni," je velela Rebeca; "le zdaj ne misli in ne govori ničesar, kar bi moglo nasprotovati tvojemu okrevanju."

"Naj bo tako, blago dekle," je dejal Ivanhoe; "grd nevaležnik bi bil, če bi se pripiral s tvojo voljo. Reci mi le še besedico o usodi ubogega Gurtha, pa te ne vprašam ničesar več."

"V svojo žalost ti moram povedati, gospod vitez," je odvrnila Židinja, "da je po Cedricovemu ukazu jetnik." Ko pa je videla Wilfredovo potrlost ob tem naznanilu, je brž pripomnila: "Toda dvornik Oswald je rekel, da bo Cedric, če se ne zgodi nič novega, kar bi zбудilo njegovo nevoljo, gotovo odpustil Gurthu, ki mu je bil zvest in ljubljen hlapec in se je pregrešil le iz ljubezni do Cedricovega sinu. Mimo tega je dejal, da hočejo on in njegovi tovariši, zlasti pa burkač Wamba, namigniti Gurthu, naj spotoma pobegne, če ne bi bilo moči omečiti Cedricovega srca."

"Daj Bog, da bi ostali takih misli," je rekel Ivanhoe. "Meni je pač menda usojeno, da onesrečim vsakogar, kdorkoli mi stori dobroto. Glej mojega kralja, ki me je častil in odlikoval: tisti brat, ki bi mu moral biti najbolj hvaležen, izteza roko, da bi mu ugrabil krono; — moj pogled je pehnili najlepšo devojko v stisko in gorje; — in zdaj utegne moj oče v svojem gnev ubiti bednega nevoljnika samo zaradi njegove ljubezni in vdanosti do mene. — Evo, dekle, takšna usoda preganja siromaka, ki se trudiš z njegovo postrežbo; izpametuj se in daj mi, da odidem, preden plane tudi nate nesreča, ki gre za mojimi koraki kakor pes kravaš!"

"Ne," je dejala Rebeca, "slabost in žalost, gospod vitez, ti kalita pogled, da napak sodiš božje namene. Glej, vrnjen si domovini v trenutku, ko najbolj potrebuje silne roke in zvestega srca; ponižal si oholest svojih neprijateljev in sovražnikov svojega kralja, ko so najbolj prevzetno dvigali glave; in če te je pri tem zadela nesreča — mar ne vidiš, da ti je ne bo poslalo zdravnico in pomočnico, čeprav izmed najbolj preziranih v tej deželi? — Ohrabri se in veruj, da ti je usojeno storiti čudež pred očmi tega naroda. Z Bogom! — Vzemi zdravilo, ki ti ga pošljem po Rubenu, potlej pa se iznova predaj počitku, da se tem bolj okrepiš za jutrišnjo pot."

Ivanhoe se je dal preveriti Rebečini razlogom in je storil, kakor mu je velela. Pijača, katero je prinesel Ruben, je bila upokojilna in uspravna in je zazibala bolnika v krepak, nemoten sen. Ko se je mila zdravnica zjutraj vrnila k njemu, je videla, da se izginili vsi znaki vročice; vitez je mogel zdaj brez nevarnosti prenašati napore potovanja.

Položili so ga v konjsko nosilnico, v kateri so ga prinesli z borišča, in oprezno ukrenili vse, da bi potoval kar najbolj udobno. Le v eni stvari so se vzlic Rebečini prošnji premalo ozirali na ranjenega viteza. Podobno kakor obogateletni potnik in deseti Juvenalovi satiri je tudi Izak neprestano trepetal pred razbojniki, vedoč, da mu ne bi prizanesla ne grabežljiva normanska gospoda ne saški hajduk.

(Dalej prih.)

Znanstvene in poučne knjige

ki jih ima v zalogi knjigarna Amerikanski Slovenec:

AJDOVSKI GRADEC, Dr. J. Tominšek	20c
AMERIKA IN AMERIKANCI, Rev. J. M. Trunk.....	\$4.00
BRESKEV IN MARELICA, Pouk kako vzgajamo in oskrbujeemo	40c
DOMAČI VRT. Praktičen navod, kako ga uredimo, M. Humek	\$1.50
DOMAČI ZDRAVNIK, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa	\$1.50
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, Fr. Duler	\$1.25
DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM, o pravcih in dolžnosti ameriškikh državljanov	25c
DUŠEVNA RAST OTROKA IN MLADOSTNIKA, Dr. K. Oswald	75c
FILOZOFIJA, Fr. Veber	\$1.50
GOSPODARSKA GEOGRAFIJA, Dr. V. Šarabon.....	\$1.25
GOSPODINJSTVO, S. M. Purgaj. Navodila za praktično gospodinjstvo	\$1.25
GRADJANSKI KATEKIZEM, za Hrvate o pravima i dužnostima ameriškikh gradjana	25c
IDEJNI PREDHODNIKI, današnjega socializma in komunizma	75c
IZPOVEDI SOCIALISTA. Od socializma do duhovništva	60c
KAKO SI OHRANIMO LJUBO ZDRAVJE, Dr. H. Vedenik	25c
KITAJCI IN JAPONCI, Jos. Stare. Življenje in šege narodov Daljnega vzhoda	41c
KLETARSTVO, B. Kalický	\$2.00
KNJGOVOĐSTVO, 2 del. Iv. Podtesnik.....	\$1.00
KNJIGA O ŽIVLJENJU, Aleš. Useničnik.....	85c
KRATKA ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA, Dr. Iv. Grafenauer	\$1.00
KREK, Izbrani spisi 1. zvez. Iv. Dolenc	\$1.00
LJUBAVNA IN ŠNUBILNA PISMA	31c
MILOSRDNOST DO ŽIVALI	25c
MLEKARSTVO, s črticami o živinoreji	\$1.00
NARODNO GOSPODARSKI ESEJL, Dr. A. Gosar	31c
NASVETI ZA HIŠO IN DOM, I. Majdič	75c
NAŠE GOBE, Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob	\$1.50
NAUK O ČEBELARSTVU, Fr. Rojina.....	50c
OB 50 LETNICI dr. Jan. Ev. Kreka	25c
O ČLOVEŠKEM RAZUMU, J. Locke, Znanstvena besprava	\$1.25
OD SRCA DO SRCA, Slovanskim Amerikancem v premielet	25c
OSMERO BLAGOV ali nauk o srečnem življenju.....	\$1.00
OSNOVNA NAVODILA ZA ZDRAVLJENJE MALARIJE, Dr. I. Matko	15c
OSNOVNI POJMI MODERNEGA BANČNIŠTVA IN BORZNŠTVA, A. Jamnik	75c
OSNUTEK SLOV. NAROD. GOSPODARSTVA, M. Brezgar	75c
OSNOVNI POJMI MEHANSKE TEHNOLOGIJE KOVIN v zvezi tvarinoznanstvom	\$1.00
PEROTINAR, 1. in 2. letnik. Vsak po	90c
POD DOMAČIM KROVOM, Poučna knjiga o vzgoji PODKOVSSTVO, Pouk kovačem in konjerejem	75c
PODOBE IZ MISLJENSKIH DEŽEL	40c
POGLED V NOVI SVET	15c
POLITIČNE STRANKE, Pouk o politiki	\$1.50
POBJEDLSTVO, Gospodarjem v pouk	60c
POSTNO IZRZOSLOVJE, Nemško-slovensko, Jos. Petrič	25c
PRAKTIČEN SADJAR, Nauki za sadjereje.....	\$2.00
PRAVILA ZA OLIKO, Okrajšano po knjigi o lepem vedenju	75c
PRAVOSLOVJE, Dr. F. Grivec	45c
PRVA POMOČ, Dr. Mavr. Rus	\$1.00
RABOJEMNO PRAVO, Dr. F. Mohorič, Navodnik in zakon	45c
RACUNAR V DINARSTVU IN KRONSKI VELJAVI	75c
RASTLINSKI IMENIK slovenskih dežel, Slov.-latinsko-nemški, Al. Benkovič	25c
RAZLIČNO BLAGO, A. M. Slomšek.....	\$1.25
REJA DOMAČIH ZAJCEV, Dr. S. Voszka	45c
SADJE V GOSPODINJSTVU, Nauk o ravnanju s sadjem, o domači uporabi in konseviranju	75c
SADNI MOSTI ALI SADIJEVEC, Kako ga izdelujemo in kako z njim ravnamo	50c
SAMOZNAKI SLOVENSKE STENOGRAFIJE, A. Robida	15c
SLOVARČEK k Ovidijevim pesmim, A. Dekler	75c
SLOVENC, desetletju 1918-1928, Dr. J. Mal.....	\$5.00
SLOVENCI, Fr. Erjavce, Zemljepisni zgodovinski politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled.....	\$1.25
SLOVENSKA KUCHARICA, S. M. Fey, Kalíšek.....	\$5.00
SLOVENSKA STENOGRAFIJA, F. Novak, 1. in 2. del, Vsak po	60c
SLOVENSKA STENOGRAFIČNA ČITANKA, A. Robida	95c
SLOVENSKI ŽUPANI V PATEKLOSTI	25c
STO IZLETOV, po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem, R. Badjura, Informativna knjiga za izletnike	\$1.45
SLOVENSKA ŽENA, v dobi narodnega preporoda.....	50c
SVETA RUSIJA, Dr. F. Stele in Fr. Treseglav.....	45c
TRAVNIŠTVO, J. Turk, Slovanskim živinorejcem v pouk	45c
UČITELJ V BOJU PROTI ALKOHOLIZMU, Iv. Strukelj in R. Horvat, 1. in 2. zvezek, Vsak po	45c
UVOD V FILOZOFIJO, Al. Ušeničnik, 1. in 2. zvezek, Vsak po	\$1.25
UVOD V KRŠČANSKO SOCIOLOGIJO, Dr. Al. Ušeničnik	40c
VARČNA KUCHARICA, Marija Remec, Navodila za pripravu okusnih jedil s skromnimi sredstvi.....	\$1.50
VINARSTVO, Andrej Zmavč	\$2.00
VLADAR, Nice, Machiaceli, Lastnosti, ki naj bi jih gojila vladajoča oseba	40c
VZOR-ČLOVEK ALI OSEBNOST KOT IDEAL, Dr. J. Jeraj	50c
VZGOJNA METODA, Bl. Janeza Bosca.....	50c
VZORNA GOSPODINJA, Giz. Majeva.....	85c
ZA KRŠČANSKI SOCIJALIZEM, Pomisleki in odgovori, Dr. Gosar	50c
ZAZNAMEK OKRAJŠAV KORESPONDENČNEGA PISMA, Fr. Novak	50c
ZBIRKA DOMAČIH ZDRAVIL, kot jih rabi slov. narod	8c
ZDRAVILNA ZELIŠČA	35c
ZGODOVINA BREZOVIŠKE ŽUPNIJE, Jos. Novak	95c
ZGODOVINA FARE DOMŽALE, Franc Bernik	\$1.00
ZGODOVINA NOVEJŠEGA SLOV. SLOVSTVA, Iv. Grafenauer	\$1.25
ZGODOVINA SLOV. NARODA, Dr. Jos. Gruđen, 1-6. zvezek, Vsak zvezek po	60c
ZDRAVLJE IN BOLEZEN, v domači hiši, Dr. J. Potrata	75c
ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, HRVATIH IN SRBIH, Dr. J. Mal	\$1.50
ZGODOVINA ŽUPNIJE ŠENT RUPERT na Dolenjskem	\$1.25
ZEL IN PLEVEL, Slovar naravnega zdravilstva, F. Magister	\$2.00

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Tako se dela

V št. 267 je Prosveta objavila sliko (pristono judovski obraz) in pod sliko je zapisano: "Prof. J. E. Uhler, ki je izgubil službo na državni univerzi v Louisiana, ko je spisal knjigo, ki se ni dopadla katoliškemu škofu." Nič več, nič manj. Stvar je povzeta iz lista The Nation od 4. novembra. To so čitali bralci Prosvete. Ali niso stiskali pesti? Roba diši v tej obliki prav po neki — inkviziciji, in ta ali drugi je morda videl pri tem celo grmade in potoke krvi.

Vsekakor pa je stvar taka, da bi mogla komu zavreti kri. Knjiga se škofu ni dopadla, zdi se, kakor se n. pr. meni ne dopade deževno vreme, in pisec knjige je sfrčal iz univerze. Ali nismo vsaj v Louisiana še v srednjem veku, kjer je kak škof lahko prav vsakega in za kratek čas na meh odrli? Ampak stvar je malo drugačna v celoti, in težko, da bi Prosveta objavila vse celote in kakor je vsa zadeva.

The Register pojasnuje: "The Catholic Transcript of Hartford, Conn., commenting on the announcement of the Civil Liberties union that it would take the Louisiana professor's case to the courts, showed that the teacher, Dr. John Earle Uhler, in a novel, 'Cane Juice', had, according to the charge of the Rt. Rev. F. L. Gassler of Baton Rouge, 'compromised the young women of the state.'

Have the young women no rights? Is a professor, simply because he holds a position on a faculty, to be allowed to run riot with what prudent men deem libelous charges? The Civil Liberties union thinks a professor ought to be allowed to 'publish his own views in any form he desires, and, at the same time to remain secure in his job.'

The American Association of University Professors, even with the aid of its big boycott stick, will have a hard time making the public see the logic of such a stand, if its action November 28 includes such cases as that in Louisiana."

... katoliškemu škofu se knjiga ni dopadla... "He, he, in ta nečedni katoliški škof povzame korake, da profesor sfrči... he, he. Koliko je bilo ogorčenja med bralci Prosvete nad tem katoliškim škofom.

Ampak pri vrlo in skoziškoz svobodomiselnih in svobodni jednoti, ki nosi ime SNPJ., se dogodi, da član člana obrekuje (libel) in pri svobodni jednoti ni nobene svobode, ker obrekovani član navadno takoj leti h kadju — sodniku — zatoži obrekovalca in porota stopi skupaj in izreče sodbo, in ako se stvar kako drugače ne poravná, obrekovalc zleti alj sfrči iz jednote. He, he, kam je sfrčala pri taki jednoti — svoboda, da se sme vse povedati, kar se temu ali drugemu morda ne "dopade". smatra za obrekovanje? "Ex ore tuo te judico — sam se obsodiš."

Zadnji odstavek v angleškem besedilu se nanaša na neki sklep vseučilišnih profesorjev, da bodo bojkotalili vsak zavod, kjer se kratki pravica svobodnega izražanja v govoru in pisanju.

Stvar ima dve strani. Neki mogočnejši imajo veliko palico in s to zavijajo, ako se nekaj pove, kar njim ne dopade ali ni v korist njih prav nečednih imenov. Tu je odpor in bojkot na mestu, opravičen. Druga stran pa je, da ne gre, ako

bi kak profesor govoril ali pisal kar bi se njemu poljubilo, obrekoval, smesil... in bi bil pri tem svoboden, ker je profesor in bi se kak "free speech" ne smel omejiti. Profesor J. E. Uhler je obrekoval mlade ženske v državi Louisiana, in to je predrznost, ne free speech, zato je sfrčal. Katoliški škof zasluži priznanje, da se je postavil zoper obrekovalca, kakor bo pri jednoti porota na pravem, če potetfa kakega — obrekovalca.

GLASOVANJE O PROHIBICIJI NA FINSKEM

Helsingfors, Finska. — Enako kakor v Ameriki, je tudi v tukajšnji državi v veljavi prohibicija. Bilo pa je že toliko protestov proti njej, da se je morala končno vlada vdati in odrediti splošno glasovanje, v katerem naj ljudstvo pokaže svoje stališče. Glasovanje je bilo tajno in se je vršilo skozi dva dni, v sredo in četrtek. Kak bo izid, se najbrž ne bo izvedelo več dni, ker morajo biti vse glasovnice zapečatené odposlane v glavno mesto, kjer bodo šele preštete. Upanje pa obstoja, da bodo 'mokr' zmagali. — Vsa v tukajšnjem glavnem mestu se jih je izrazilo petkrat več proti prohibiciji, kakor za njo.

PRODA SE

po uodni cenji pohištvo, skupaj, ali posamezne komade. Vzrok je odpotovanje v Californijo. Med pohištvo je tudi klavir. Zraven se še odda stanovanje za jako ugodno ceno. Vprašajte na: 1935 West 22nd Street, Basement, Chicago, Ill.

V NAJEM STANOVANJE

s štirim sobami in kopalnico. Vprašajte na 1844 W. 22nd Pl., Chicago.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specialist za pljučne in srčne bolezni
Tel. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tel. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč. razen sredo; ob sredo 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

Naznanilo in priporočilo

Našim cenjenim naročnikom in vsem našim rojakom, v Lorain, Ohio, Barberton, Ohio, ter njih okolcam; Pittsburgu, Pa., in vsej tamošnji okolici po zapadni Pennsylvaniji, naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš novi potovalni zastopnik Mr. Lawrence Leskovec, kateri je pooblaščen pobirati za list "Amer. Slovenec" naročnjino, oglasne, prodajati knjige in slov. plošče iz naše knjigarne in za iste naročila sprejemati, kakor tudi za vse druge zadeve v zvezi z našim podjetjem.

Cenjene naročnike in vse naše rojake uljudno prosimo, da mu grede na roko v vseh ozirih in mu pomagajo po svojih močeh pri agitaciji za naš katoliški časopis. Mr. Leskovec se žrtvuje za dobro stvar, da pomaga katoliškemu časopisju — vi vsi pa pomagajte njemu!

Uprava "Am. Slovenca".

Phone: Canal 4340
Vinko Arbanas
EDINI SLOV. CYETLICAR V CHICAGO
1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vse v to stroko spadajoča dela izvršujemo točno po naročilu. Dostavljam na dom.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.